

Sygn. akt III UK 410/18

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Polskiego Związku T. w L.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
z udziałem zainteresowanego D.D.
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego i podstawę wymiaru
składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 3
października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od Polskiego Związku T. w L. na rzecz Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. 240 zł (dwieście
czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 maja 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Polskiego Związku T. w L. od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie z udziałem D.D. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego i podstawę wymiaru składek.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo

ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami pobierającymi stypendium sportowe. W świetle art. 8 ust. 12 ustawy systemowej za stypendystę sportowego uważa się osobę pobierającą stypendium sportowe, z wyjątkiem osób uczących się lub studiujących, jeśli nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innego tytułu. Zgodnie z ustaleniami Sądu Okręgowego -D.D. po zakończeniu studiów w dniu 20 października 2009 r. do czasu zakończenia pobierania stypendium sportowego w dniu 31 października 2009 r. nie posiadał żadnego tytułu do ubezpieczenia. Tym samym, zdaniem Sądu, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podleganiu u płatnika ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 21 października 2009 r. do dnia 31 października 2009 r. znalazła swoje uzasadnienie w treści art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy systemowej. Odnośnie do kwestii podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu Sąd Okręgowy miał na uwadze, że jej ustalenie nie leży w kognicji Sądu Okręgowego, rozpatrującego odwołanie od decyzji organu rentowego. Zgodnie z art. 109 ust. 1 i ust. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych rozpatrywanie spraw z zakresu objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym należy do kompetencji dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia. Zauważył, że z akt sprawy nie wynika, aby wnioskodawca, zainteresowany lub organ rentowy w odpowiednim trybie kwestionowali okresy podlegania D.D. ubezpieczeniu zdrowotnemu jako stypendysty sportowego. W takiej sytuacji Sąd Okręgowy mógł jedynie zbadać odpowiednie ustalenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysokości podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie. Zdaniem Sądu odwoławczego apelacja jako niezasadna nie zasługiwała na uwzględnienie. Stan faktyczny sprawy był bezsporny, a skarżący zarzucając wadliwość ustaleń Sadu pierwszej instancji nie wskazał, na czym miałyby ona polegać, dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 387 § 2¹ k.p.c. postanowił ograniczyć uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa, które miały istotny wpływ na wynik sprawy: art. 6 ust. 1 pkt 7, art. 8 ust. 12 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 2 ust. 1 pkt 7 - 9, 11, 20 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o

szkolnictwie wyższym w związku z art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 81 ust. 8 pkt 4 w związku z art. 81 ust. 6 ustawy z dn. 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w związku z art. 66 ust. 1 pkt 20, pkt 23 oraz art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w związku z art. 386 § 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego wniosek o przyjęcie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., uzasadnia oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Na istnienie takiej właśnie wadliwości w sprawie wskazuje przede wszystkim naruszenie przez Sąd drugiej Instancji przy wydawaniu zaskarżonego wyroku przepisów art. 6 ust. 1 pkt 7, art. 8 ust. 12 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z treścią art. 2 ust. 1 pkt 7 - 9, 11, 20 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym w związku z art. 386 § 1 k.p.c., przez afirmację bezpodstawnego przyjęcia przez Sąd pierwszej Instancji, że Pan D.D. w okresie od dnia 21 października 2009 r. do dnia 31 października 2009 r. podlegał obowiązkowemu objęciu ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym oraz wypadkowym z tytułu pobierania stypendium sportowego w wyniku czego została przez organ ustalona podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz naliczona składka z tego tytułu. A także naruszenie art. 81 ust. 8 pkt 4 w związku z art. 81 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w związku z przepisami art. 66 ust. 1 pkt 20, pkt 23 oraz art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w związku z art. 386 § 1 k.p.c., przez afirmację bezpodstawnego przyjęcia przez Sąd pierwszej Instancji, że Pan D.D. w okresie od lipca 2007 r. do września 2007 r. oraz od sierpnia 2009 r. do września 2009 r. oraz w okresie od dnia 21 października 2009 r. do dnia 31 października 2009 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu pobierania stypendium sportowego w wyniku czego została przez organ ustalona podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz naliczona składka z tego tytułu we w/w okresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wskazał bliżej na czym owa oczywista zasadność miałaby polegać, ograniczając się jedynie do przytoczenia orzecznictwa Sądu Najwyższego traktującego ogólnie o tej przesłance przedsądu oraz powtórnego wskazania podstaw skargi. Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Nadto zauważyć należy, że w rozpoznawanej sprawie, jak wynika z ustaleń faktycznych sądów *meriti*, którymi Sąd Najwyższy w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany, w okresie od 21 października 2009 r. do 31 października 2009 r., wbrew twierdzeniom skarżącego (s. 10 skargi), D.D. nie był już studentem Uniwersytetu Przyrodniczego w L., a zatem brak jest podstaw do kwestionowania "wypełnienia się w stosunku do niego hipotezy regulacji z art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych" (s. 10 skargi). Odnosząc się do kwestii ubezpieczenia zdrowotnego zauważyć trzeba, że sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym należą do kompetencji organów NFZ. Do kompetencji dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia należy bowiem rozpatrywanie indywidualnych spraw w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu. Zgodnie z art. 109 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dyrektor oddziału wojewódzkiego NFZ rozpatruje indywidualne sprawy z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego. Do indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczeń (art. 109 ust. 1 ustawy). Od decyzji wydanej w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego wnosi się odwołanie do Prezesa Funduszu (art. 109 ust. 5). Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wprowadziła zasadę, że od decyzji Prezesa NFZ w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego przysługuje skarga do sądu administracyjnego. Podkreślić więc należy, że w zakresie regulacji dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego istnieje dualizm, polegający na tym, że jeden organ decyduje o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym (dyrektor oddziału wojewódzkiego NFZ) z prawem kontroli odwoławczej przez Prezesa NFZ. Natomiast realizacją przydzielonych zadań dotyczących kontroli i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co wiąże się z wydawaniem decyzji i prawem ich kontroli przez sąd ubezpieczeń społecznych (art. 83 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń). Tak więc w odrębnym postępowaniu, prowadzonym przed dyrektorem oddziału wojewódzkiego NFZ, rozstrzygana jest kwestia podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, a dopiero w razie stwierdzenia, że dana osoba podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu możliwe

jest wydanie w innym postępowaniu, prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń, decyzji wymierzającej należną składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Należy więc odróżnić objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, od obowiązku płacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 maja 2016 r., II GSK 2874/14, LEX nr 2141102). Tym samym w niniejszym postępowaniu nie jest dopuszczalne kwestionowanie podlegania przez D.D. ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu pobierania stypendium sportowego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

as